

La gola de les paraules

[Inici](#) / [La col·lecció](#) / [Quadern N°238](#) / [La gola de les paraules](#)

Temps de lectura: 3 minuts

ADRIÀ PUJOL

Per abordar l'excés des d'un prisma concret —aquest excés que és al punt de mira de totes les doctrines, de tota taula de lleis i de tota religió— l'any 2019 vaig escriure un assaig sobre la golafreria.

Enllà de desenterrar-la de la història i de situar-la en un marc religiós general, em vaig demanar si a hores d'ara encara podem parlar de la gola com d'un pecat o si, per contra, ens hauríem de referir a una malaltia global. Qui sap, em deia, si no hem d'apuntar a tot un programa de domesticació social: el capitalisme ha fet bona la dita catalana «A la taula d'en Bernat, qui no hi és no hi és comptat». La premissa és que el dispendi ens iguala, socialment i estètica, i de vegades és veritat i d'altres és una ensarronada. Abaratits i per tant degradats quasi tots els béns de consum, el ciutadà s'ha botit de productes alimentaris de baixa estofa, de tecnologia tercermundista i de mil i una formes de lleure adotzenat. La conseqüència és una voracitat rampant que ja ha perdut la mesura «real» de les coses. Tant és si parlem de viatges de baix cost, de mariscades infectes a un preu potable o de préstecs instantanis al 22 per cent. El miratge és que, més o menys, tots i totes tindrem un accés raonable a una mica de tot. I així, mentrestant, no se'ns acudirà que un altre món és possible, o ecològicament improrrogable.

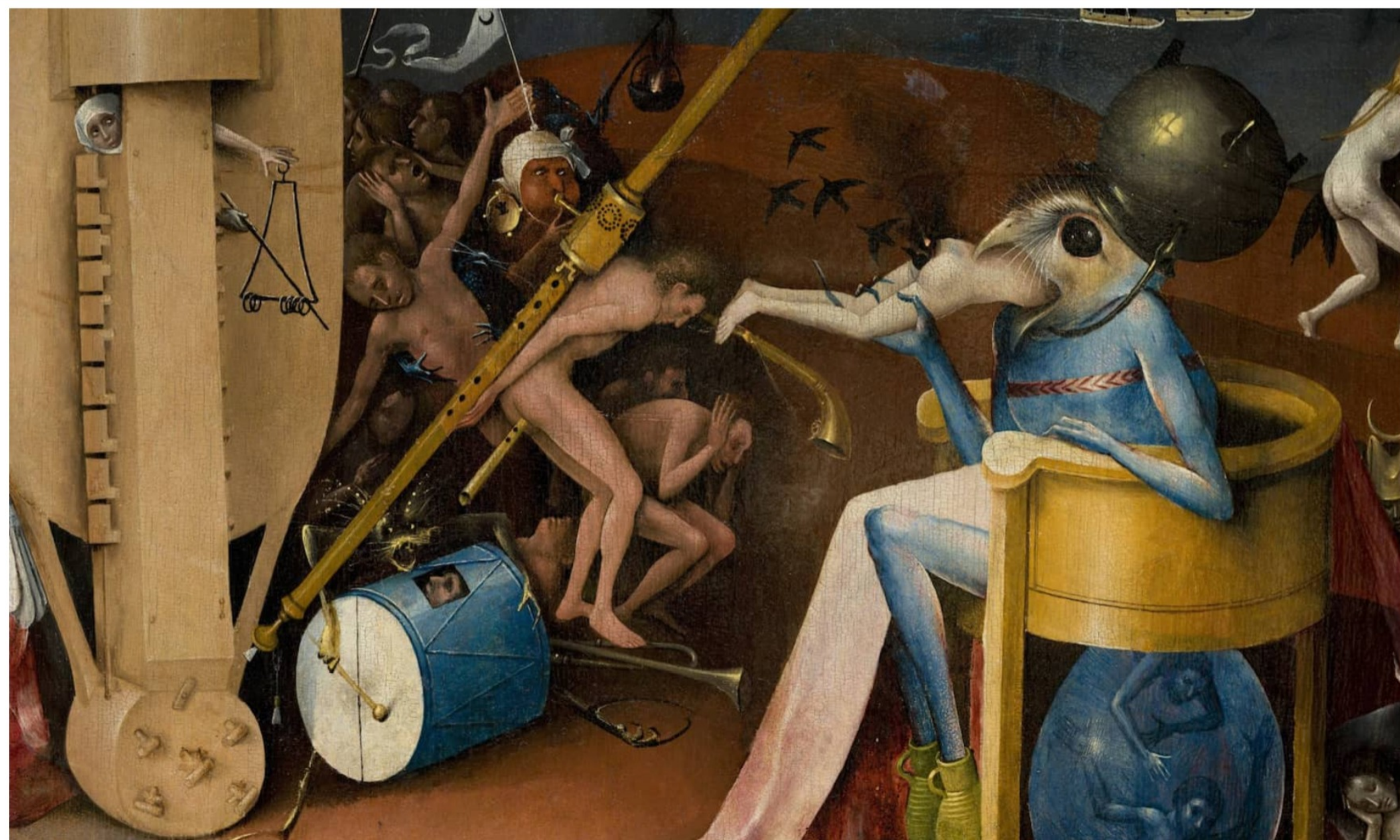

Detall d'El jardí de les delícies de Hieronymus Bosch.

Però és igual per a tots, el lligam amb la gola? Penso que homes i dones, joves i vells es relacionen amb la culpa de manera diferent. En relació amb els remordiments que es despengen de la goluderia, he defensat i defenso que es tracta d'un pecat —i segons com d'una virtut— d'homes i prou. Si més no, les reminiscències culturals m'ho demostren. Ja n'hi ha, de dones golafreres, risibles o admirables, però l'art i les humanitats, que fins no fa gaire tenien els ulls bàsicament mascles, per norma les han relegat, en resum i pel broc gros, a la categoria de petit detall pintoresc.

Hi ha un tema que em capfica especialment i és el vincle entre la verborrea i la gola. En un diàleg de Plató, Sòcrates i el poeta Fedre filosofen a l'hora de la migdiada. Per comptes d'abandonar-se al sopor, enraonen. Sòcrates diu que el desenfrenament és el triomf del desig sobre la raó, i que té força cares: per exemple, l'excés d'aliment. Plató també es va ocupar de la gola en un altre diàleg, *Gòrgias*, i, com al *Fedre*, la cosina de la golafreria culinària s'anomena «gola retòrica». El menjar i el beure s'emporten la sang al ventre, adormen el cap. Llavors, prou sovint, es desencadena la tabarra gratuïta. Satisfetes les necessitats «primàries», la boca, que tasta, mastega i degluteix, aquesta cavitat ja està en disposició d'abusar d'una de les seves altres funcions. La boca és el forat per on entra —i surt— la gola, l'excés, en aquest segon cas el vòmit inclement de paraules.

No costa gaire fer-se la imatge d'una golafreria verbosa. Hem de començar pels infants que no parlen. Tenen la dèria d'endur-s'ho tot a la boca, perquè menjar-se el món és una manera de conèixer-lo. Un cop adquirit el do de la parla, explicar-lo és com regurgitar-lo. I amb això ja seríem al cap del carrer: ultrasatisfet, al ciutadà li queda garrar, opinar de tot, moralitzar, criticar o enaltir com un boig. La xerrameca a les xarxes socials és d'una magnitud còsmica. Xarlatans, vanitosos, reietons, la corrua de ploms buidant el pap és formidable. El nombre d'experts s'ha multiplicat a rebuf del panxaplenisme. Ara com ara, la taula d'en Bernat es perd en l'horitzó, allargassada, parada les vint-i-quatre hores, ecumènica i sorollosa. Vet aquí una altra expressió que resumeix el que dic: omplir-se la boca, aquí mateix de fàtues, és el pa de cada dia.

Detall d'El jardí de les delícies de Hieronymus Bosch.

Comparteix a Whatsapp

Vols rebre els articles al teu correu electrònic?

Adrià Pujol

Adrià Pujol Cruells (Begur, 1974) és antropòleg, escriptor i traductor. Compagina la docència a l'Escola Bloom i a l'Aula d'Esriptura de Girona amb la museografia i la recerca. És també un dels impulsors de l'Observatori de la Vida Quotidiana. Ha publicat *Escafarlata d'Empordà* (Edicions Sidilà, 2011), *Picadura de Barcelona* (Edicions [...])

LLEGIR MÉS